

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששה עשר

היכל
שלישי

מאמר
בזוהר פי וירא ר"א א'
והוא מסיבות מתהפר

תקס"ה

•

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)

יצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב יד

על ידי מערכת
„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י. 770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

לזכות

הילד נתן חיים שי

לרגלי הכנסו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה
ביום חמישי פי בהר-בחקותי, כ"ד אייר ה'תשפ"א
ויה"ר שיגדל להיות חסיד, ירא שמים ולמדן

ולזכות

אחיו יוסף בנימין ומנחם מענדל שיחיו

נדפס ע"י ולזכות הוריו

הרה"ת ר' דניאל יעקב וזוגתו מרת חי' מושקא שיחיו גניביש

וזקניו

הרה"ת ר' יקותיאל יהודה וזוגתו מרת חנה שיחיו גניביש
הרה"ת ר' ארי' וזוגתו מרת אסתר נחמה דינה שיחיו קאלטמאנן
הרה"ת ר' יצחק וזוגתו מרת לאה שיחיו גניביש
הרב ר' פנחס אהרן שיחיו וועבערמאן
מרת שלומית חנה תחי' קאלטמאנן
הרב ר' יעקב וזוגתו מרת אלישבע שיחיו טאראן

ולעילוי נשמת

ר' יוסף בנימין ע"ה בן ר' מנשה הי"ד

MAAMAR

BEZOHAR PARSHAS VAYEIRA

Copyright © 2021

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

נסדר בדפוס „עמפיינר פרעסס“ ע"י הרה"ת ר' מרדכי ליב ע"ה בן הרה"ח הרה"ת ר' חיים דובער ע"ה
ויוסף יצחק בן ברכה שיחיו

EMPIRE PRESS, 550 EMPIRE BLVD., • BROOKLYN, N.Y. 11225 • (718) 7561473

פתח דבר

לקראת ש"פ במדבר, הבעל"ט, הננו מוציאים לאור מאמר ד"ה בווהר פ' וירא ר"א א' והוא מסיבות מתהפך תקס"ה מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, ונמצא לע"ע רק בכתב-יד מעתיק מספר 67*.

בשולי הגליון הוספנו מראי מקומות וציונים.

המאמר נערך על ידי הרה"ת ר' אלכסנדר זיסקינד שי' פיקארסקי.

מערכת „אוצר החסידים”

ר"ח סיון, ה'תשפ"א
ברוקלין, נ.י.

(* תכריך כת"י זה נתקבל לספריית אגודת חסידי חב"ד ע"י השליח הרה"ח ר' ארי'ה שי' קאלטמאנז, לע"נ אביו ר' יוסף בנימין ע"ה בן ר' מנשה הי"ד.

בזוהר פ' וירא [דף ק"ט ע"ב] ר"א א' ו' הוא מסיבות מתהפך, הקב"ה מסבב סיבובים כו' בתחבולותו³, בתחבולותו⁴ חסר יו"ד כתיב כהאי אומנא דעביד מאנין דחרסא, בעוד דהווא טיקלא אסתחרת קמי' כו', מהפך מאנא למאנא כו', ומאי איהו ב' דינא דלתתא דאיהו טיקלא וכל דא כפום פעלם דב"נ⁵ אי לימינא כו' ע"ש עד סוף המאמר. הנה כללות ענין המאמר יובן ע"ד המשל דגלגל יוצרים שנק' טיקלא שזכר כאן, והוא אשר הגלגל הוא הכלי הידוע לשום בה החומר והיא מתהפכת ע"י היוצר⁶ ועושה את צורת הכלי כפי שירצה היוצר, ויוכל לשנות מצורה לצורה ע"י שינוי הסיבובים שיסבב לכאן או לכאן כמבואר במאמר הזה.

והנה הנמשל מכ"ז להשכיל למעלה, תחלה יש להקדים את הידוע דבחי' טיקלא הנז' כאן במשל היינו בחי' מל' דאצ"י הנק' ב' דינא דלתתא⁸, ולפי שהמל' הוא שרש ומקור לכל הנבראים⁹ כידוע, לכך הרי היא כמו הגלגל המשנה צורת החומר לכמו שיסבב בסיבובים כו'. כמ"כ המל' בהיותה בחי' הצורה של החומר הנבראי' כמ"ש מלכותך מל'¹⁰ וכידוע, לכך ביכולתה לשנות מצורה לצורה להחיות רוח שפלים¹¹ מאין ליש בכמה אופנים כו' וד"ל. וזהו שנמשלה

(5) דב"נ = דבני נשא.

(6) הגלגל . . הכלי . . החומר . . היוצר: ראה

חולין טו, א ובפרש"י ד"ה בסרנא דפחרא. רש"י

סוטה יא, ב ד"ה סדן. שע"ת כאן.

(7) טיקלא . . מל' דאצ"י: ראה גם ר"א ג באור

החמה לזהר כאן.

(8) מל' דאצ"י הנק' ב' דינא דלתתא: ראה

זהר נח סד, א ובמקדש מלך שם. וירא קו, א

ובאור החמה ורא"ג שם. ר"א ג באוה"ח לזהר

כאן.

(9) שהמל' . . שרש ומקור . . הנבראים: ראה

תו"א תרומה פא, ב. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"ב

ס"ע תסד. תקס"ג ח"א ע' נד. תקס"ה ח"ב ס"ע

תשצו. נביאים ע' רמ. הנחות הר"פ ע' לא.

לקו"ת אחרי כח, ב. במדבר ט, א. מסעי צג, ד.

המשך תרס"ו ע' שעט.

(10) כמ"ש מלכותך מל': תהלים קמה, יג.

(11) להחיות רוח שפלים: ישע"י נו, טו.

ראה גם ד"ה להבין מאמר הזוהר אכלו רועים

תקס"ה – קה"ת תש"פ ע' יא.

(1) בזוהר פ' וירא [דף ק"ט ע"ב] ר"א א': הנחת

כ"ק אדמו"ר האמצעי. ראה בארוכה שע"ת

שער הבחירה (טו, א בתחלתו) יט, ב ואילך.

הנחת אחיו הר' משה בן כ"ק אדמו"ר הזקן

נדפסה במאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' ט, ושם

הפתיחה: בזוהר פ' וירא דף ק"ט ע"א ר' יצחק

פתח והוא מסובב. ובתוס' הגהות וכו' בביאוה"ז

ח"א לכ"ק אדמו"ר הצ"צ ע' לא ואילך, ושם

הפתיחה: פ' וירא דק"ט ע"ב והוא מסבות. ראה

גם מאמרי אדמו"ר הצמח צדק הנחות תרי"ד

ע' א ואילך, ושם הפתיחה: זוהר פ' וירא דף ק"ט

ע"א והוא מסיבות, ובהוצאה מתוקנת – מאמרי

אדמו"ר ה"צמח צדק" הנחות בראשית כרך א

ע' רסא ואילך. המשך תער"ב ח"ג ע' א'תכט

ואילך. סה"מ תשי"ד ע' 27 ואילך.

(2) בזוהר פ' וירא . . ר"א א': = רבי אלעזר

אמר. לשון זוהר בשינויים.

(3) והוא מסיבות מתהפך . . בתחבולותו:

איוב לז, יב. ושם: בתחבולתו. וזוהר לפנינו

בתחבולותיו, בתחבולתו כתיב, וכן הוא לקמן.

(4) בתחבולותו: ראה הערה שלפניו.

לגלגל היוצרים וכענין כחומר ביד היוצר¹² כו'. פי', החומר הוא הנברא הנפרד מבע"ג ומתהפך צורתו מבחי' כח הפועל אלקי לכמה אופנים שונים לפעמים בחסדי' ולפעמים בגבורות וכמשי"ת בעז"ה בסמוך, וד"ל.

והנה כללות המכוון במאמר זה הוא ללמד תוכן הכוונה באמיתי' בפסוק זה והוא מסיבת³ מתהפך בתחבולת³ לפעלם כו', דהיינו לפי פעלם דבי"ב בלבד, היא אשר ידוע דאין רע יורד מלמעלה¹³ כלל כמ"ש מפי העליון לא תצא הרעות¹⁴ כו', אך ע"י סיבת הגלגל מצד השמאל לרע וכדומה הוא, והיינו רק לפי פועל החומר מפני שיכין לרוע ולקלקל מעשיהו כו'. והענין למעלה הוא, דלפי פועל העלאות מ"נ דנבראים בלבד כן יסובב הגלגל הנק' טיקלא דהיינו בבחי' מל' דאצי' הצר כל צורה כו' אם לטוב אם לרע כו', והנברא מצד עצמו דוקא פועל לפי הבנתו לרע, הוא אשר הביא לו על עצמו את ההמשכה והשפע לרע מבחי' מל' הנק' טיקלא, ולא מצד אלקות בלבד יצא פתגם הרע עליו, כי אין רע יורד מלמעלה כו', ואין השינוי רק מצד הנבראים בלבד וד"ל. והנה עד"מ כשמשמין כלי תחת החביות¹⁵ אם ישימהו תחת חבית יין יכנס בה היין ואם ישימהו תחת חביות חומץ יכנס בה החומץ, כי אין הכלי רק בית קיבול, ולאיהו מקום שיניחהו לקבל תקבל כו'. אמנם הלא גם במשקה שבחביות אין שינוי בעצמותו כלל, ולא ברדת שפעם, כי לאיהו כלי שיניחו תחתיהם יוציאו שפעם כו', ואין השינוי רק במי שמעמיד את הכלי בלבד וד"ל.

כמ"כ יובן הדוגמא בבחי' טיקלא הנ"ל, בהיות ידוע דכל האורות עליונים דאצי' המה בכלי' מכלי' שונים ובדרך השתלשלו' לקוין רבים כו', עד שבדרך כלל ידוע דג' קוין הם ימין ושמאל ואמצע, והיינו חח"ן מימין ובג"ה משמאל¹⁶ כו', והמל' הוא הטיקלא הנ"ל מכוונת למטה נגד ג' קוין¹⁷ הללו כידוע. והוא הסובבת ומתהפכת תמיד, ולפעמי' תסובב ותתהפך לצד הימין היינו לקבל מבחי' חח"ן מימין הקו החסד וכו', ולפעמים תתהפך לצד שמאל לקבל מבחי' הגבורות

(12) כחומר ביד היוצר: ירמי' יח, ו.

(13) דאין רע יורד מלמעלה: ראה בר' פנ"א, ג. תנחומא באבער וירא יח. ספר ארבע מאות שקל כסף בסופו (רפב, א). של"ה מאמר החמישי נג, ב. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תקסו ובהנסמן במ"מ לשם. ת"ח וארא נח, ד הערה 29.

(14) מפי העליון לא תצא הרעות: איכה ג, לח. ושם: עליון.

(15) עד"מ כשמשמין כלי תחת החביות: במאמרי אדה"ז תקס"ה כאן לא הובא משל זה. ראה גם שעות כאן יט, ג ואילך.

(16) חח"ן מימין ובג"ה משמאל: ראה זהו רע"מ בהעלותך קנג, ב. פרדס שער סדר עמידתן ש"ו, פ"א. ע"ח דרוש עיגולים ויושר ש"א ענף ב. ד"ה בוהר ת"ח בשעתא דעתיקא בעא לאתתקנא כולא תקס"ה – קה"ת תשפ"א ע' ו.

(17) והמל' . . נגד ג' קוין: ראה פרדס שער סדר עמידתן ש"ו, פ"א. פ"ב. ע"ח שער תיקון הנוקבא של"ד, פ"ג. שה"א כד, ב. בד קודש פ"ב – אגרות קודש מאת כ"ק אדמו"ר האמצעי ע' רמב ואילך.

דקו השמאל בג"ה כו'. וכל הנבראים, שהוא כמו ענין משל של החומר שמגלגל היוצרי כנ"ל, והנה¹⁸ מתהפכי גם הם בסיבוב המל' הנק' טיקלא. והיינו רבוי השינויים אשר עליהם, לפעמי' מקבלים מן הקו החסד לאוטבי לב"נ כו' ולפעמי' מקו השמאל מבחי' הגבורות כו' כמבואר במאמר זה, והכל הוא משינוי סיבובי הגלגל בלבד שמשכבי' לכאן או לכאן כו'. וא"כ ה"ז ממש כמשל מי שמעמיד הכלי תחת חבית זו או תחת חבית זו כו'. כמ"כ בעצמות האורות והכלים דאצי' אין שינוי כלל. וגם בעצמות בחי' המל' הנק' כלי כללות לקבל בתוכה השפע אין שינוי כלל כי אינה רק בחי' בית קיבול לקבל איזה מקום שיניחה ויעמידה כו', ואין השינוי אלא במי שמסבב את הטיקלא בלבד להעמידה לכאן או לכאן וד"ל. ואמנם המסבב את בחי' הטיקלא הנ"ל. שבו תלוי עיקר השינוי כו', אינו מסבב רק לפום פעלם דב"נ כו' והיינו בתחבולת¹⁹ חסר יו"ד כו'. והנה הוא בחי' קו המדה הידוע הנק' מתקלא¹⁹ כו' כמ"ש במ"א וד"ל.

וביאור הדברים הנה עד"מ הנ"ל ביוצר שמגלגל את הגלגל לפי רצונו לשנות מצורה לצורה כו', כמ"כ עד"מ מי שמסבב בחי' טיקלא העליונה הנ"ל הוא עצמות אא"ס ב"ה דוקא. וזהו והוא מסיבת³ מתהפך כו' פ"י שמסבב לה סיבת ולא שהסיבת מצד עצמם בלבד יגרמו הסיבוב אלא הוא ית' מסבב את הסיבוב של הגלגל הנ"ל, והיינו בתחבולת¹⁹ דוקא, בתחבולתיו בחי' סיבות רבות כו'. והענין הוא, דשינוי רבוי הסיבובי' דטיקלא לכאן או לכאן באה מב' דברים. הא', מצד העלאת מ"נ של הנבראי'. והב', המשכת המ"ד אח"כ. ונק' תחבולותיו, רבים. לפי שלפעמי' מאיר אור קו הימין ולפעמי' קו השמאל ואין קץ לכל פרטי פרטיהם המסתעפי' מהם כו'. אבל בחי' קו המדה הנה ידוע ומבואר במ"א שהוא הנותן במדה וקצבה בתחלה²⁰ כמה מ"ן ומ"ד²¹ יהי' ובאיזה אופן שיהיו כו'. וכנראה בחוש שלפעמי' יתעורר העלאת מ"נ כך או כך ולפעמי' באופן אחר [וכמ"ש במ"א בענין הקניגי שעתידי להיות לע"ל²² כו' ע"ש], וכן על בחי' מ"ד לפעמי' יגזור אומר שתהי' כך ולפעמי' באופן אחר. כי הוא השליט על המשפיע

18 והנה: אוצ"ל: הנה.

19 קו המדה . . מתקלא: ראה זהר ספרא דצניעותא תרומה פ"ק קעו, ב. מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' רד ותוי"א שמות נג, ב. מאמרי אדה"ז כתובים ח"א מהדורת תשס"ו ע' ט ואילך.

20 קו המדה . . הנותן במדה וקצבה בתחלה: ראה לקו"ת נשא כז, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ז ע' של ואילך. סידור שער התפילין י, ג – במהדורת אותיות מרובעות טו, ג. לקמן

שם. שע"ת כב, ב.

21 מ"ן ומ"ד: זהר בראשית יו, סע"ב. יח, רע"א. ראה גם בענין מ"ד ומ"ן – מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' קפג ואילך.

22 הקניגי . . לע"ל: ראה ויק"ר פ"ג, ג. מאמרי אדה"ז מארז"ל ע' קמא ואילך. תקס"ב ח"א ע' צו ואילך. תקע"א ע' קמג. וש"נ. שע"ת כא, ד. מאמרי אדה"א בראשית ע' רמד ואילך. דברים ח"א ע' רצה. וש"נ.

ומקבל בהשוואה א' כיצד תהי' אופן יחודם, והוא כפי שהי' רצונו בעצמותו. וכמשל הרופא המוזג רפואת²³ וכמ"ש למעלה, והיינו כחומר ביד היוצר, שדוקא ברצון היוצר תלוי כל פרטי הסיבובים עד שמהפך ממנא למנא כו' וד"ל.

וא"כ, הגם שהסיבו"ת עליונות דג' קוין דמ"ד וסיבות התחתונות דהעלאת מ"נ יחדיו גורמים הסיבוב דטיקלא הנ"ל, אבל הרי כל עיקר אופן היחוד שלהם כך עלה תחלה בעצמיו' רצון המאציל כל ההשתלשלו' ובלעדו לא היו מתייחדי' כו', לכך נק' תחבלות' חסר יו"ד, מפני שהוא למעלה מהקווי"ן הנ"ל שלא נמשכו מן היו"ד עילאה. דידוע דג' קוין הם ג' גווני קשת²⁴ שמאירים מבחי' יסוד דאבא. והן ג' בני²⁵ נ"ח²⁶ שם חם ויפת²⁷ כו', ושרש דשרש העולמות בי"ע הוא נמצא בג' גווני' הללו דחכ', שרש בנין כל האצו"ת²⁸, ועד שם מגיע כח העלאת מ"נ של הנבראי' בלבד ולא יותר וד"ל. ואמנם הגם דהעלאת מ"נ יגרום המ"ד ולא יתייחדו רק לפי גזירת מאמר קו המדה הנ"ל, הנה עם כ"ז גם היא אינו גוזר ואומר מאמר קו המדה הנ"ל, רק לפום פעלם דב"נ בלבד כמבואר במאמר זה, והטעם מובן ליו"ח [וכמשל רפואות הרופא הנ"ל שימוזג אותה רק לפי תועלת המקבל וכו' כמ"ש במ"א וד"ל] וד"ל.

(25) ג' גווני קשת . . יסוד דאבא . . ג' בני נ"ח: ראה לקו"ת נח עה"פ [נ, יג] קץ כל בשר, ד"ה מה שלא הי' נח אדה"ר.
 (26) יסוד דאבא . . נ"ח: ראה לקו"ת ר"פ נח.
 (27) שם חם ויפת: בראשית ה, לב.
 (28) דחכ' שרש . . האצו": ראה ע"ח שער סדר אבי"ע שמ"ז, פ"ב. אוה"ת דברים סע"ד ואילך.

(23) וכמשל הרופא המוזג רפואות: במאמרי אדה"ו תקס"ה כאן לא הובא משל זה. ראה גם בסיום המאמר כאן. שע"ת כב, ב.
 (24) דג' קווי"ן הם ג' גווני קשת: ראה תו"ח נח נו, ב. ח"ש קלט, סע"א – חג"ת. לקו"ת נח ד"ה מה שלא הי' נח אדה"ר: עה"פ [ט, כב-כג] ברוך ה'. . יפת אלקים ליפת – נה"י. מגלה עמוקות אופן רנב – חסד דין רחמים.